

N:o 182.

Af herr **P. A. H. Stjernspetz**, om berijlande af anslag till krigsfartygs byggande.

I den nådiga statsverkspropositionen till innevarande års Riksdag finner man, att Kongl. Maj:t begär en förhöjning i anslagen till fjerde hufvudtiteln för nästa år af 2,993,000 kronor, hvilket belopp, i fall det beviljas, måste af nästa års Riksdag ytterligare höjas med 720,814 kronor, eller sammanlagdt till 3,713,814 kr., allt enligt Kongl. Maj:ts egna beräkningar, för att få de föreslagna förbättringarna fullt genomförda. Granskar man nu i hvilka hänseenden vårt försvarsväsen komme att förbättras, eller resultatet af denna betydliga och hastiga höjning i anslaget till armén, måste man stanna i den största förvåning öfver huru ytterst obetydligt vår försvarskraft derigenom verkligen ökas eller hvilken ringa effekt denna höjning åstadkommer. Visserligen måste man från ofvannämnda summa afdraga den i densamma ingående lindringen åt rust- och rotehållare, såsom icke direkt kommande landtförsvaret till godo, eller kronor 886,000, hvarigenom den faktiska förhöjningen för landtförsvaret i verkligheten nedgår till ett belopp af 2,827,814 kr. Hela den förstärkning, vårt försvar genom denna höjning erhåller, består i följande poster:

6 stycken nya fördelningsintendenter,

befäl och underbefäl till 4 nya infanteribataljoner — manskapet finnes förut — eller en ökning af 88 officerare, 76 underofficerare, 242 korpraler och vice korpraler samt några läkare, civile tjänstemän och musikpersonal,

3 alldeles nya kavallerisquadroner med befäl och underbefäl samt en manskapsstyrka af 275 man,

1 nytt artilleribatteri om 6 kanoner, med befäl och underbefäl,

2 fotbatterier, förändrade till åkande,
 Karlsborgs fästningsartilleri ökas från nuvarande 2 kompanier till 4,
 1 ny trängbataljon på 2 kompanier,
 de värnpligtiges öfningstid ökas från 42 dagar med 24 dagar till 66.
 Derjemte förhöjas anslagen till volontärskolor, arméförvaltningens artilleri- och intendentsdepartement, byggnader, sängkläder å mötesplatserna samt diverse löneförbättringar med tillsammans kronor 475,000. Se der allt hvad som fås!

För att närmare belysa ringheten af tillskottet i försvarskraft, beder jag få anföra följande:

De begärda 6 fördelningsintendenterna äro nog behöfliga i krigstid, men under fredstid blifver det bekymmersamt att skaffa dem någon sysselsättning, så vida man icke skall öka mångskrifveriet eller minska göromålen för förutvarande tjänstemän. Af officerare har svenska armén för närvarande, enligt 1890 års rullor, ett antal af 1,855, och uppgår den tillkommande ökningen af 88 officerare icke till $\frac{1}{20}$:del af förutvarande antalet. Med ökningen af de föreslagne underofficerarne, korpralerna och vicekorpralerna är proportionen ungefärligen densamma. Visserligen kunna 4 nya bataljoner härigenom organiseras, men stamtrupp saknas likväl till dem i Kongl. Maj:ts förslag, och de värnpligtige finnas förut. Bataljonerna komme därför att lemna mycket öfrigt att önska. Som vi förut ega 49 bataljoner, utom gotländingarne, uppginge ökningen af vårt infanteri ändå icke till $\frac{1}{12}$ af förutvarande styrkan, och de nya bataljonerna hade icke någon stamtrupp.

De tre nya svaga sqvadronerna å till hopa 275 man utgjorde ej stort mera än $\frac{1}{20}$ af vårt befintliga kavalleri, hvaraf vi förut ega 45 sqvadroner.

De två fotbatteriernas förändring till åkande är en förbättring, hvar till medel förut i det närmaste finnas anslagna, hvarför blott det nya fältbatteriet kan anses som en egentlig tillökning. Vi ega förut 30 fältbatterier om 180 kanoner, hvarför tillökningen blott utgjorde $\frac{1}{30}$:del af det förutvarande.

2 nya fästningsartillerikompanier till de 2 förut befintliga spela icke heller någon synnerlig roll och torde knappast behöfva underhållas i fredstid.

1 ny trängbataljon till de förutvarande 2:ne är en jmförelsevis större ökning, dock i förhållande till försvaret i sin helhet icke så betydande.

Slutligen skulle de värnpligtiges öfning ökas med 24 dagar utöfver de nuvarande 42. Detta är visserligen en rätt betydande förbättring, men i alla fall alldeles otillräcklig, hvarför effekten af densamma blifver mycket obetydlig.

Man bör af denna korta öfversigt finna, att ehuru det tager ett ganska djupt tag uti statsverkets tillgångar, blifver det verkliga resultatet för vår försvarsförmåga så ofantligt obetydligt, att ropet om att vi äro försvarslösa ingalunda härigenom tystnar, utan kommer fortfarande att hafva samma anledningar som förut att låta höra sig.

Då vi sålunda se, huru obetydligt vår försvarskraft växer äfven genom, efter våra tillgångar, mycket betydande uppoftningar, måste den frågan själfmant hos hvarje tänkande uppstå, huru vida det ens är möjligt för oss att på denna väg kunna uppnå ett något så när betryggande försvar. Svaret på denna fråga måste för dem, som något känna folkets tillgångar, blifva ett bestämdt nej! Nästa fråga blifver då: finnes det icke något annat sätt att få ett betryggande försvar med uppoftningar, som vi, utan att utarmas, kunna åstadkomma. Att svaret på denna fråga bör kunna blifva jakande, vill jag i korthet söka visa. Vi ega nemligen äfven ett sjöförsvar och vi skola se till hvad effekten hos denna del af vårt försvar skulle blifva, om vi höjde dess anslag med de 2,827,814 kronor, som det kongl. förslaget innebär. Till byggnad af pansarbåten Thule utgår innevarande år 1,250,000 kronor, och är af Kongl. Maj:t för nästa år äskadt 1,118,000 kr., hvilket säkerligen af Riksdagen kommer att bifallas. Om man till detta anslag för pansarbåtars byggande lade samma belopp, som nu äskats för landtförsvarets hätrande, eller 2,827,814 kronor, uppginge hela byggnadsanslaget derigenom till 3,945,814 kronor. Om vi, liksom för landtförsvaret blefve nödigt, allt framgent, hvarje år fortsatte med samma anslags beviljande, hvad mände effekten då blifva?

Af de hittills byggda pansarbåtarne och minbåtarne finna vi, att t. ex. pansarbåten Thule bygges för en kostnad af 2,868,000 kronor samt att kostnaden för en 1:a klassens minbåt är kronor 187,000. Om nu denna till landtförsvaret äskade förhöjning i stället lemnades till sjöförsvaret, så skulle vi kunna årligen bygga 1 pansarbåt af sveas cert och 2 första klassens minbåtar, hvartill 3,242,000 kr. åtginge, och det skulle hvarje år ändå uppstå ett öfverskott af 703,814 kronor, som kunde ytterligare användas till bestyckning, minväsendets utveckling, öfningar och reparationer, sjö- och hamnbefästningar etc.

Tänker man sig nu några år framåt, så finner man, att om de ofvan nämnda beloppen anslås till landtförsvaret, så hafva vi om 10 eller 20 år härefter hvarken mer eller mindre än de ofvanstående obetydliga tillökningarne, eller, med andra ord, försvarskraften blifver stillastående en och den samma, så framt ej alldeles nya anslag beviljas till ytterligare anskaffning

gar. Beviljas återigen samma medel till sjöförsvaret, såsom jag här föreslagit, så hafva vi 10 år härefter en flotta af 10 stycken första klassens pansarbåtar utom de tre som redan nu finnas samt 20 stycken nya första klassens minbåtar, utom de redan befintliga. Tänka vi oss ytterligare 10 år derefter, står landtförsvaret precis på samma ståndpunkt, under det att vi med dessa medel kunnat bygga oss ytterligare 10 stycken första klassens pansarbåtar och 20 minbåtar, eller vi skulle då ega 20 första klassens pansarbåtar och 40 minbåtar, utom den sjökrigsmateriel, som redan nu finnes.

Då man vet, att vår östra granne har en i jemförelse med dess armé ytterst inskränkt och klent utrustad flotta och till följd af dess folks och lands natur omöjligen kan skaffa sig något synnerligt i den vägen, vågar jag påstå, att vi med detta anslag till vår flotta skulle inom 20 år hafva ett så pass betryggande försvar, att oron för detsamma skulle känna sig betydligt lugnad, ja, redan inom de första 10 åren skulle vi kunna veta med oss, att en fiende icke skulle kunna närma sig våra kuster, utan att först hafva en skarp strid att bestå med den flotta, vi då kunna ega, och af detta förhållande skulle vi icke blott *känna* oss mera tryggade, utan äfven *vara* det i verkligheten, mot om vi med de föreslagna medlen fått vår armé ökad med 3 sqvadroner, 1 batteri, befäl till 4 nya bataljoner etc.

Under förutsättning derför, att Riksdagen, rörande anslagen till fjerde hufvudtiteln, antager det af Kongl. Maj:t och Riksdag så många gånger förut godkända förslaget om lindring af ytterligare 20 procent å rustnings- och roteringsbesvärerna, men deremot afslår förslagen rörande förstärkningarne i landtförsvaret, äfvensom de i samma ämne väckta motioner, vågar jag föreslå,

att Riksdagen, utom de af Kongl. Maj:t för 5:te hufvudtiteln äskade belopp, ville till ny fartygsmateriel för år 1893 anslå 2,090,400 kr. eller samma belopp, hvarmed Kongl. Maj:t föreslagit öka anslaget till 4:de hufvudtiteln, då lindringarne till rust- och rotehållet derifrån afdragits, hvarigenom anslaget till fartygsmateriel komme att sluta på en summa af 3,225,000 kronor.

Stockholm den 5 mars 1892.

P. A. H. STJERNSPETZ.